

in the context of building a democratic civil society]. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. № 10, pp. 44–47. [in Ukr.].

18. Nalyvaiko, L. R. (2023) Poniattia ta zmist administratyvno-pravovoho zabezpechennia prav dytyny na bezpechni umovy zhyttia [The concept and content of the administrative and legal provision of the child's rights to safe living conditions]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 2 (123), pp. 8–14. [in Ukr.].

ABSTRACT

Dmytro Selikhov. Theoretical and legal characteristics of the concept «reintegration of temporarily occupied territories». The article is devoted to the theoretical and legal characteristics of the concept of «reintegration of temporarily occupied territories». Attention is drawn to the fact that the main goal of modern science is to conduct research on the essence of the processes of reintegration of temporarily occupied territories and justify, on the basis of this, the key directions of the corresponding state policy, the formulation of basic concepts and categories, one of which is the term «reintegration of temporarily occupied territories», which has not been sufficiently studied in science. It is noted that the lack of appropriate scientific developments negatively affects both the state of law enforcement and the quality of legislation.

The definition of the concept of «reintegration of temporarily occupied territories» is formulated, under which it is proposed to understand a system of complex, consistent political and legal measures, which are defined and implemented by public authorities and local self-government bodies with the aim of returning temporarily occupied territories to the legal system of Ukraine based on the principles of unified sovereignty and territorial integrity, the humanitarian association of residents of these territories, as well as the restoration of their rights and freedoms, as well as social and humanitarian measures to restore active social life, create appropriate conditions for return and adaptation, and provide various support, including social, medical, psychological and material.

As a conclusion, it is stated that the reintegration of temporarily occupied territories represents a wide range of measures and should take place in all key directions of legal, ethno-national, humanitarian and social policies.

Keywords: *reintegration, territorial integrity, state border, annexation, deoccupation, reintegration mechanism, temporarily occupied territories, human rights and freedoms, institutional system, public authorities.*

УДК 351.741 : 342.951

DOI: 10.31733/2078-3566-2024-2-30-36

Андрій СОБАКАРЬ©

доктор юридичних наук, професор
(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ДИСЦИПЛІНИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ (АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ) В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

На основі аналізу чинного законодавства України та практики його застосування, теоретичного осмислення низки наукових праць і різних галузей знань з'ясовано сутність, значення та особливості громадського контролю як засобу забезпечення законності та дисципліни застосування заходів адміністративного примусу (адміністративної відповідальності) в діяльності поліції.

Доведено пряму ефективність можливостей громадського контролю як інструмента у забезпеченні законності та дисципліни в діяльності поліції щодо застосування заходів адміністративного примусу, у тому числі й адміністративної відповідальності, адже саме в цій сфері має місце найбільша кількість порушень законності з боку уповноважених посадових осіб.

Встановлено характерні ознаки громадського контролю, орієнтованого на підтримання режиму законності та дисципліни у службовій діяльності різних поліцейських підрозділів, захист прав та законних інтересів окремих громадян та соціальних груп, зокрема виділено деякі базові ознаки, що помітно відрізняють його від інших видів публічного контролю.

© А. Собакарь, 2024

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7618-0031>

andrii.sobakar@dduvs.edu.ua

З'ясовано сутність громадського контролю за законністю застосування заходів адміністративного примусу, що полягає у систематичному спостереженні, аналізі та оцінці дій органів та підрозділів поліції з метою забезпечення дотримання прав і свобод громадян, а також запобігання зловживанням та порушенням. Цей контроль спрямовано на підвищення прозорості та підзвітності поліцейських підрозділів, а також на зміцнення довіри до них.

Сформульовано низку пропозицій та рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності громадського контролю за законністю застосування заходів адміністративного примусу.

Ключові слова: законність, дисципліна, контроль, громадський контроль, громадськість, поліція, примус, адміністративний примус, адміністративна відповідальність, адміністративне провадження.

Постановка проблеми. Важливою складовою системи захисту прав та свобод людини і громадянина, ефективність якої залежить від дотримання законодавства всіма органами влади, рівня розвитку механізму стримувань та противаг, взаємодії влади та інститутів громадянського суспільства, є громадський контроль. Саме він та система подальших заходів впливу фактично забезпечують стійкість багатьох систем управління, незважаючи на складнощі та протиріччя, що об'єктивно виникають у процесі їх функціонування.

У сучасній українській державі контроль має багатофункціональний характер. Саме недержавний (громадський) контроль фактично уособлює діяльність громадянського суспільства, нівелює конфлікти і протиріччя у соціумі, що виникають, відбиває суспільну думку з різних резонансних питань, доповнює механізм контролю новими можливостями. По суті громадський контроль – це наочний прояв соціального контролю як свого роду протиставлення з боку активної частини суспільства можливим та існуючим зловживанням діями (бездіяльністю), рішеннями та поведінкою осіб, наділених владними повноваженнями, спроба досягти соціальної рівності, справедливості, суспільного консенсусу, захисту.

В адміністративно-юрисдикційній діяльності, насамперед Національній поліції України, громадському контролю належить особлива роль, адже він характеризується спостереженням і перевіркою правомірності діяльності об'єкта контролю та відповідності тих чи інших фактичних дій вимогам чинного законодавства з можливістю втручання в оперативно-господарську та виробничу діяльність для усунення виявлених недоліків [1]. Найбільше останніх виникає під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, застосування заходів адміністративного примусу та превентивних поліцейських заходів тощо. Серед них – численні факти порушень правил кваліфікації виявлених адміністративних правопорушень, внесення виправлень до адміністративних протоколів, порушення порядку направлення водія для проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння, порушення правил адміністративного затримання, накладення адміністративних стягнень тощо.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. На жаль, попри всю нагальність потреби забезпечення законності застосування поліцією заходів адміністративного примусу, питання використання можливостей громадського контролю для досягнення означеної мети залишалися поза увагою вітчизняних правників. Хоча непоодинокими є наукові роботи, безпосередньо присвячені дослідженню особливостей громадського контролю за діяльністю поліції, серед яких, зокрема, роботи С. Брателя [2], О. Музичука [3], Л. Наливайко [4], Р. Миронюка [5], О. Юніна [6] та інших вчених. Однак, незважаючи на численні дослідження особливостей громадського контролю у роботах сучасних науковців, питання використання його можливостей у забезпеченні законності застосування заходів примусу не можна вважати вирішеними як на методологічному, так і на практичному рівні.

Отже, недостатність розробок на теоретичному рівні та наявність практичних правових проблем підкреслюють актуальність обраного напрямку дослідження.

Метою статті є з'ясування сутності та особливостей громадського контролю як засобу забезпечення законності та дисципліни застосування заходів адміністративного примусу в діяльності поліції.

Виклад основного матеріалу. Важливими чинниками досягнення завдань адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції, забезпечення прав та законних інтересів громадян як учасників провадження у справах про адміністративні правопорушення, забезпечення законності під час застосування заходів адміністративного примусу, у тому числі й адміністративної відповідальності, постають

засоби адміністративного права, втілені у відповідних методах і формах регламентації суспільних відносин, найбільш яскраво серед яких виділяється контроль, насамперед його громадський різновид. Останній виступає не лише важливою складовою публічного адміністрування, але й найважливішим чинником розвитку громадянського суспільства.

Громадський контроль, як особлива форма волевиявлення суспільства, є однією з гарантій реалізації конституційного механізму народовладдя. Обмеженість ресурсів не завжди дозволяє державному контролю забезпечити належний рівень забезпечення прав та інтересів громадян, у зв'язку з чим постає необхідність широкого використання можливостей громадськості, котра за допомогою відповідного правового інструментарію та певних форм спостерігатиме за якістю та відповідністю надання поліцейських послуг, застосування превентивних поліцейських заходів та заходів примусу, реалізації повноважень щодо додержання прав та свобод людини і громадянина, їх ефективного захисту тощо.

Одним із принципів, закріплених у розділі II Закону України «Про Національну поліцію», є принцип відкритості та прозорості (ч. 1 ст. 9) [7], дієвим способом реалізації якого в діяльності органів Національної поліції виступає громадський контроль. Попри те, що зазначений вид контролю не є новим, часто він має формальний характер. Дієві та ефективні можливості щодо реалізації громадського контролю надає реформування законодавства у сфері діяльності поліції та концепція Community Policing (діяльність поліції в інтересах громади) [8, с. 43].

Такий контроль можна розуміти як організоване спостереження, що здійснюється у встановленій правовій формі невідними суб'єктами, за допомогою громадської перевірки, аналізу та суспільної оцінки поліцейських актів, що видаються, і прийнятих рішень із метою забезпечення громадської (публічної) безпеки. Організуючий характер цієї діяльності зумовлює наявність правосуб'єктності органів контролю, чітко сформульованих цілей та завдань, а також принципів, від успішної реалізації яких залежать результати громадського контролю. Останній здійснюється громадськими організаціями чи окремими громадянами, а також органами місцевого самоврядування [9].

Особливо важливою вбачається роль громадського контролю в адміністративно-юрисдикційній діяльності поліції, насамперед під час застосування заходів примусу, адже саме в цій сфері має місце найбільша кількість порушень законності з боку уповноважених посадових осіб.

Попри те, що Закон України «Про Національну поліцію» доповнено ст. 90-1, згідно з якою під час дії воєнного стану громадський контроль за діяльністю поліції не здійснюється [7], тобто під час воєнного стану не може бути річного звіту про діяльність поліції, прийняття резолюції недовіри керівникам поліції, зустрічей з органами місцевого самоврядування та населенням, залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських, такий контроль є об'єктивною необхідністю, що обумовлюється у тому числі значним розширенням повноважень під час застосування превентивних поліцейських заходів в умовах воєнного стану, адже поліція отримала: по-перше, можливість здійснювати перевірку документів та фіксувати дані, що містяться в документах, якщо особа володіє зовнішніми ознаками, схожими на зовнішні ознаки особи, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених (п. 1 ч. 1 ст. 32); по-друге, право зупиняти транспортні засоби, якщо наявна інформація, що свідчить про те, що водій або пасажир транспортного засобу є особою, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених; по-третє, можливість використовувати у своїй діяльності такі технічні засоби, як безпілотні літальні апарати та спеціальні технічні засоби протидії їх застосуванню; спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення аналітичної обробки фото- й відеоінформації, у тому числі для встановлення осіб і номерних знаків транспортних засобів; по-четверте, право застосовувати будь-які підручні засоби, а не тільки ті спеціальні засоби, що передбачені для відбиття нападу, що загрожує життю чи здоров'ю поліцейського або іншої особи, та усунення небезпеки у стані крайньої необхідності або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір (ч. 5 ст. 42); по-п'яте, право застосовувати заходи примусу, передбачені ст. 42, стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без урахування вимог та заборон, що стосуються порядку застосування заходів примусу, порядку застосування спеціальних засобів та порядку застосування вогнепальної зброї

(ч. 9 ст. 42).

Відсутність у таких випадках громадського контролю, по-перше, не сприяє належній реалізації громадянами своїх прав і законних інтересів, а по-друге, сама поліція позбавляється важливого засобу контролю за законністю дій її працівників та засобу покращення поліцейської діяльності [10, с. 186].

Сутність громадського контролю за законністю застосування заходів адміністративного примусу полягає у систематичному спостереженні, аналізі та оцінці дій органів та підрозділів поліції з метою забезпечення дотримання прав і свобод громадян, а також запобігання зловживанням та порушенням. Цей контроль спрямовано на підвищення прозорості та підзвітності поліцейських підрозділів, а також на зміцнення довіри до них.

Потрібним у нинішніх умовах є залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських, що також закріплено законодавчо, але потребує додаткового вироблення практичних механізмів такої спільної діяльності. Згідно із Законом України «Про Національну поліцію» контроль за її діяльністю може здійснюватися у формі залучення представників громадськості до спільного розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських та до перевірки інформації про належне виконання покладених на них обов'язків відповідно до законів та інших нормативно-правових актів України [7].

Крім Закону України «Про Національну поліцію», важливе значення у регулюванні громадського контролю за її діяльністю в цьому напрямі мають підзаконні нормативно-правові акти, серед яких наказ МВС України № 95 від 07.02.2017 «Про організацію роботи із запитами на публічну інформацію в Національній поліції України» [11] та наказ МВС України № 930 від 15.11.2017 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України» [12]. Мета такого контролю за діяльністю поліції полягає у забезпеченні реалізації та захисту прав і свобод людини і громадянина; забезпеченні врахування громадської думки, пропозицій та рекомендацій громадян, громадських організацій та інших інституцій громадянського суспільства під час прийняття рішень посадовими особами органів або підрозділів Національної поліції України.

Завдання такого контролю спрямовані на: формування та розвиток громадянського суспільства; підвищення рівня довіри громадян до діяльності правоохоронних органів, а також забезпечення їхньої тісної взаємодії з інститутами громадянського суспільства; сприяння запобіганню та вирішенню соціальних конфліктів; реалізацію громадянських ініціатив, спрямованих на захист прав та свобод людини і громадянина; забезпечення прозорості та відкритості поліцейської діяльності; формування в суспільстві нетерпимості до корупційної поведінки; підвищення ефективності адміністративно-юрисдикційної діяльності органів та підрозділів Національної поліції, насамперед у частині застосування заходів адміністративного примусу та під час притягнення винних до адміністративної відповідальності.

Різноманітність форм соціального контролю дозволяє виділити найбільш поширені форми громадського контролю за діяльністю правоохоронних інституцій. Громадський контроль за діяльністю Національної поліції також здійснюється у певних організаційно-правових формах. У Законі України «Про Національну поліцію» передбачено низку організаційно-правових форм громадського контролю за діяльністю поліції, серед яких, наприклад, представництво громадськості в колегіальних органах при центральних та територіальних підрозділах Національної поліції; участь в обговоренні та підготовці нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Національної поліції; безпосереднє звернення громадян та ЗМІ до органів Національної поліції з метою отримання інформації про їхню діяльність та її оприлюднення; участь представників громадськості у відборі кадрів в Національній поліції та проходженні атестації кадрів; участь представників громадськості при приведенні службової перевірки щодо скарг на дії чи бездіяльність поліцейських та ін. [7].

Потреба ефективного громадського контролю обумовлена реформуванням (модернізацією) правоохоронної системи, що супроводжується постійним зростанням бюрократії, ризиками посадових зловживань, боротьбою з корупцією, підвищенням якості реалізації державних функцій та наданням державних послуг.

Позитивним у цьому плані є зарубіжний досвід використання можливостей

громадських інституцій за основними напрямками діяльності поліцейських підрозділів. Зокрема, у США Концепція цивільного спостереження вперше була запропонована в 1935 р. щодо діяльності поліції. Американський союз цивільних свобод (ACLU) та Міжнародна асоціація цивільного контролю правоохоронних органів (IACOLE) стверджували, що взаємодія громадян та поліції має будуватися на партнерських відносинах, передбачаючи рівність, відкритість, відповідальність та довіру. Якщо громадяни не мають уявлення про діяльність поліцейських, наявними є факти зловживань із боку останніх, відділи поліції опираються здійсненню цивільного спостереження, це призводить до збільшення підозр і зниження авторитету правоохоронців. Зниження довіри, у свою чергу, формує неповагу, правовий нігілізм і навіть протестні дії. Названа концепція передбачає чотири моделі (форми) здійснення контролю за діяльністю поліції. По-перше, свого часу в США було створено Громадянську наглядову раду («Citizen Review Board»), що передбачає постійну участь громадян у здійсненні громадського спостереження, а після незалежного розслідування – формування висновків щодо виправданості дій у певній ситуації, достатності доказів, законності застосування заходів примусу, обґрунтованості притягнення до відповідальності винних осіб. Друга форма (модель) – «Police Review/Citizen Oversight» (поліцейський огляд/цивільне спостереження), в якій попередній розгляд скарг здійснюється самими поліцейськими. Третя модель – «Police Review/Citizen-Police Appeal Board» (поліцейський огляд/цивільно-поліцейська апеляційна рада), де скарги розглядаються у поліції службою внутрішнього розслідування. Останні дві моделі не можна назвати незалежними, оскільки в більшості випадків рішення приймаються одноосібно начальником поліції, однак як експерти можуть залучатися громадяни. Четверта модель – «Independent Citizen Auditor» (незалежний громадський аудитор). Останній контролює процес розгляду скарг із боку громадян правоохоронними органами щодо законності та дає необхідні рекомендації. Відповідно до цієї форми громадського контролю процес обробки скарг повністю перебуває у руках поліції. Проте аудитор чи група аудиторів мають доступ до цього процесу і розглядають його на предмет ефективності та точності висновків, за необхідності дають рекомендації щодо покращення процесу. Аудитор розглядає рішення щодо скарги та зв'язується із заявником для оцінки задоволеності результатом [13].

Вбудовуючи громадський контроль в єдину правоохоронну систему, орієнтовану на підтримання режиму законності та дисципліни у службовій діяльності різних поліцейських підрозділів, захист прав та законних інтересів окремих громадян та соціальних груп, можна виділити деякі його базові ознаки, а саме:

- а) обумовленість контролю об'єктивно існуючими соціальними потребами додаткового захисту;
- б) соціально-коригуючий характер діяльності всіх уповноважених суб'єктів контролю;
- в) нормативна забезпеченість можливості реалізації відповідних засобів, форм та методів публічного контролю;
- г) орієнтація на виявлення відхилень від заданих параметрів із наступним організаційно-правовим реагуванням;
- д) включеність у діяльність відповідних поліцейських органів та підрозділів за допомогою системної координації та взаємодії з різних напрямів;
- е) переважання в тих сферах, де потрібен багатосторонній підхід в оцінці не стільки законності, скільки справедливості та доцільності дій уповноважених поліцейських структур;
- ж) виокремленість, що виявляється у виділенні специфічних пріоритетів та завдань такого роду діяльності;
- з) обмеженість у можливості використання заходів організаційно-правового реагування та примусового, зокрема карального, впливу;
- і) необхідність дотримання процесуальних та процедурних норм як складової частини певного адміністративно-юрисдикційного провадження;
- к) на відміну від репресивної складової при здійсненні державного контролю, орієнтація на інформаційний компонент із метою більш ефективного впливу на відповідному державному рівні управління.

Висновки. Таким чином, ефективне вдосконалення громадського контролю за законністю застосування заходів адміністративного примусу потребує комплексного

підходу, має передбачати розвиток законодавчої бази та здійснюватися за концептуальними напрямками, спрямованими на: прийом, накопичення та обробку інформації, що надходить від громадян у вигляді скарг, заяв, пропозицій (інформаційний компонент); консультування громадян із правових питань, надання безкоштовного юридичного супроводу під час провадження у справах про адміністративні правопорушення або підготовки до судових процесів та в ході судових засідань (консультативний компонент); проведення власних розслідувань, спрямованих на перевірку фактів, викладених у скаргах громадян, та виявлення корупційо-генних факторів у діяльності поліцейських підрозділів (дослідницький компонент); підготовку та опублікування звітів про поточний стан дотримання законності та дисципліни в діяльності поліції (моніторинговий компонент); підготовку й надання пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства, включно з можливістю коригувального організаційного та нормативно-правового впливу (нормативний компонент), створення превентивних громадських механізмів, спрямованих на запобігання порушенням законності з боку поліції, встановлення причин та умов, що сприяють їх поширенню (превентивний компонент).

Список використаних джерел

1. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Атіка, 2009. 640 с.
2. Братель С. Г. Громадський контроль за діяльністю міліції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2007. 269 с.
3. Музичук О. М. Форми контролю за діяльністю правоохоронних органів. *Адміністративне право і процес*. 2012. № 1. С. 41–48.
4. Наливайко Л. Р., Савченко О. В. Теоретико-правові засади громадського контролю за діяльністю органів державної влади : монографія. Київ : Хай-Тек Прес, 2017. 276 с.
5. Миронюк Р. В. Громадський контроль за діяльністю поліції : монографія. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 134 с.
6. Юнін О. Громадський контроль за діяльністю поліції: міжнародна практика та досвід окремих зарубіжних держав. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. Спец. вип. № 2 (115). С. 25–31.
7. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.
8. Припутень Д. С. Громадський контроль за діяльністю Національної поліції України. *Правова позиція*. 2020. № 2 (27). С. 42–47.
9. Сквірський І. О. Громадський контроль у публічному управлінні: теоретико-правові та праксеологічні аспекти : дис. ... д-ра юрид. наук.: 12.00.07. Запоріжжя, 2013. 413 с.
10. Солнцева Х. В. Деякі питання організації поліцейської діяльності. *Право та інновації*. 2017. № 1 (17). С. 111–115.
11. Про організацію роботи із запитами на публічну інформацію в Національній поліції України : наказ МВС України від 07.02.2017 № 95. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-17#Text>.
12. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України : наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text>.
13. Police Accountability and Citizen Review. URL : https://www.lyncburgvapolice.gov/wp-content/uploads/2020/10/IR49_Police_Accountability_and_citizen_review.pdf.

Надійшла до редакції 27.05.2024

Прийнято до опублікування 04.06.2024

References

1. Stetsenko, S. H. (2009) *Administrativne pravo Ukrainy* [Administrative law of Ukraine] : navch. posibnyk. 2-e vyd., pererob. i dop. Kyiv : Atika. 640 p. [in Ukr.].
2. Bratel, S. H. (2007) *Hromadskiy kontrol za diialnistiu militsii* [Public control over militia activities] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv, 2007. 269 p. [in Ukr.].
3. Muzychuk, O. M. (2012) *Formy kontroliu za diialnistiu pravookhoronnykh orhaniv* [Forms of control over the activities of law enforcement agencies]. *Administrativne pravo i protses*. № 1, pp. 41–48. [in Ukr.].
4. Nalyvaiko, L. R., Savchenko, O. V. (2017) *Teoretyko-pravovi zasady hromadskoho kontroliu za diialnistiu orhaniv derzhavnoi vlady* [Theoretical and legal principles of public control over the activities of state authorities] : monohrafiia. Kyiv : Khai-Tek Pres. 276 p. [in Ukr.].
5. Myroniuk, R. V. (2020) *Hromadskiy kontrol za diialnistiu politzii* [Public control over police activities] : monohrafiia. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav. 134 p. [in Ukr.].

6. Yulin, O. (2021) Hromadskyi kontrol za diialnistiu politsii: mizhnarodna praktyka ta dosvid okremykh zarubizhnykh derzhav [Public control over police activities: international practice and experience of certain foreign states]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Spets. vyp. № 2 (115), pp. 25–31. [in Ukr.].

7. Pro Natsionalnu politsiiu [About the National Police] : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>. [in Ukr.].

8. Pryputen, D. S. (2020) Hromadskyi kontrol za diialnistiu Natsionalnoi politsii Ukrainy [Public control over the activities of the National Police of Ukraine]. *Pravova pozysytsiia*. № 2 (27), pp. 42–47. [in Ukr.].

9. Skvirskyi, I. O. (2013) Hromadskyi kontrol u publichnomu upravlinni: teoretyko-pravovi ta prakseologichni aspekty [Public control in public administration: theoretical-legal and praxeological aspects] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.07. Zaporizhzhia. 413 p. [in Ukr.].

10. Solntseva, Kh. V. (2017) Deiaki pytannia orhanizatsii politseiskoi diialnosti [Some issues of organization of police activity]. *Pravo ta innovatsii*. № 1 (17), pp. 111–115. [in Ukr.].

11. Pro orhanizatsiiu roboty iz zapytamy na publichnu informatsiiu v Natsionalnii politsii Ukrainy [About the organization of work with requests for public information in the National Police of Ukraine] : nakaz MVS Ukrainy vid 07.02.2017 № 95. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-17#Text>. [in Ukr.].

12. Pro zatverdzhennia Poriadku rozghliadu zvernenn ta orhanizatsii provedennia osobystoho pryomu hromadian v orhanakh ta pidrozdilakh Natsionalnoi politsii Ukrainy [On approval of the Procedure for consideration of appeals and organization of personal reception of citizens in bodies and units of the National Police of Ukraine] : nakaz MVS Ukrainy vid 15.11.2017 № 930. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text>. [in Ukr.].

13. Police Accountability and Citizen Review. URL : https://www.lyncburgvapolice.gov/wp-content/uploads/2020/10/IR49_Police_Accountability_and_citizen_review.pdf.

ABSTRACT

Andrii Sobakar. Public control as a means of ensuring legality and discipline in the application of measures of administrative coercion (administrative responsibility) in police activities. In the article, based on the analysis of the current legislation of Ukraine and the practice of its application, the theoretical understanding of a number of scientific works from various fields of knowledge, the essence, significance and peculiarities of public control as a means of ensuring the legality and discipline of the application of measures of administrative coercion (administrative responsibility) in the activities of the police are clarified.

The direct effectiveness of the possibilities of public control as a tool in ensuring legality and discipline in police activities with regard to the application of measures of administrative coercion, including administrative responsibility, has been proven, because it is in this area that the largest number of legal violations by authorized officials occurs.

The characteristic features of public control, focused on maintaining the regime of legality and discipline in the official activities of various police units, protection of the rights and legitimate interests of individual citizens and social groups, have been established, in particular, some of its basic features have been highlighted, which significantly distinguish it from other types of public control.

The essence of public control over the legality of the application of administrative coercion measures has been clarified, which consists in systematic observation, analysis and evaluation of the actions of police bodies and units in order to ensure compliance with the rights and freedoms of citizens, as well as to prevent abuse and violations. This control is aimed at increasing the transparency and accountability of police units, as well as at strengthening trust in them.

A number of proposals and recommendations aimed at increasing the effectiveness of public control over the legality of the application of administrative coercion measures have been formulated.

Keywords: *legality, discipline, control, public control, public, police, coercion, administrative coercion, administrative responsibility, administrative proceedings.*